

CINEMIEN Film & Video Distribution

Amsteldijk 10
1074 HP Amsterdam
t. 020 - 577 6010
www.cinemien.nl
info@cinemien.nl

ABC Distribution

Kaasstraat 4
2000 Antwerpen
t. 03 - 231 0931
www.abc-distribution.be
info@abc-distribution.be

presenteren:

Half Moon

Persmappen en beeldmateriaal van al onze actuele titels kunnen gedownload van onze site:

www.cinemien.nl of **www.abc-distribution.be**
Link door naar PERS en vraag een wachtwoord aan

Half Moon – synopsis

Mamo is een oude Koerdische muzikant. Samen met zijn zonen wil hij een reis naar Irak maken om daar een optreden te geven na de val van Saddam Hoessein. Zij gaan op weg met een oude chauffeur in een oranje minibusje dat de man heeft geleend van een vriend. Mamo en de chauffeur rijden langs verschillende plekken om Mamo's zonen, die verspreid wonen, op te halen. Maar zodra ze compleet zijn, vertelt de oude chauffeur het gezelschap dat ze beter niet op reis kunnen gaan. Een oude wijze man uit het dorp heeft voorspeld dat Mamo en zijn zonen vreselijke dingen te wachten staan zodra het volle maan is...

Ondanks alles besluit Mamo zijn reis toch door te zetten en vraagt hij Hesho, een zangeres, om met hen mee te gaan. Zoals voorspeld, komen Mamo, zijn zoons en Hesho gedurende de reis voor heel wat moeilijkheden te staan.

Half Moon

114min. / 35 mm / Kleur / Dolby Digital / Koerdisch/Perzisch gesproken, Nederlands ondertiteld /
Oostenrijk, Frankrijk, Iran, Irak 2006
Nederlandse theatrale distributie: Cinemien
Belgische theatrale distributie: ABC Distribution
DVD uitbreng: Homescreen

Half Moon – synopsis

Le vieux Mamo, un musicien kurde connu et admiré, décide d'entreprendre avec dix de ses fils un voyage vers le Kurdistan irakien dans l'idée de faire un concert. Le voyage et le concert sont possibles grâce à la chute du régime de Saddam Hussein. Après avoir attendu sept mois le permis de voyage, Mamo fait en sorte que la chanteuse Hesho les accompagne, même si chanter est interdit pour les femmes. Mamo est décidé à aller jusqu'au bout, même illégalement. Bahman Ghobadi (Concha d'Or 2004 pour *Les tortues volent aussi*) nous surprend de nouveau avec cette histoire émouvante d'un peuple qui revendique son existence.

Half Moon

114min. / 35 mm / couleur / Dolby Digital / dialogues en Koerdisch/Perzisch /
Autriche, France, Iran, Irak 2006

Distribution en Belgique et Luxembourg: ABC Distribution
Sortie en DVD: Homescreen

Half Moon - crew

Regie en scenario / réalisation & scénario	: Bahman Ghobadi
Co-Scenarioschrijver / co-scénariste	: Behnam Behzadi
Fotografie / photographie	: Nigel Block
Muziek / musique	: Hossein Alizadeh
Geluid / son	: Bahman Ardalan
Montage	: Hayedeh Safiyari
Art Direction	: Bahman Ghobadi,
Make-up	: Mehrdad Mirkiani
Uitvoerend Producent / producteur executive	: Simon Field, Keith Griffiths

Half Moon - cast

Ismail Ghaffari
Allah Morad Rashtiani
Farzin Sabooni
Kambiz Arshi
Sadiq Behzadpoor
Ali Ashraf Rezai
Reza Haj Khosravi
Mohamad Nahid
Bahram Zarei
Hedieh Tehrani
Golshifteh Farahani
Hassan Poorshirazi

Half Moon - interview met de regisseur

Interview with Bahman Ghobadi by Michael Guillén

The eyes of Bahman Ghobadi are filled with mirthful light. He is a small man but a few sentences into our interview made me realize I was in the presence of a large, generous soul. Pertinent to our eventual discussion, I am deeply grateful to the journalist who was interviewing him before me since she could speak Farsi and offered to help translate until his translator--who was late--could arrive. Tlassi Lahidji, who arrived about ten minutes into our interview, took over. Between these two women, I felt I was cared for by Farsi angels. Tucked aside from the frenetic hubbub of the Sutton Hotel lobby, Ghobadi and I talked about Half Moon, his entry into the Crowned Hope commemorative.

Michael Guillén: Bahman, all of your films are ravishingly beautiful. They are poetic and affect me emotionally. You strike me very much as a filmmaker who is creating poetry through a cinematic medium with far reaching political effect. By poetry I mean not only the lovingly rendered landscapes of Kurdistan but the humane portraits of the people who inhabit this landscape. Are you consciously using cinematic poetry to achieve a political end?

Bahman Ghobadi: I did not want to make a political movie at all. All you see in the movie is the real life of the people. If you see a police man in Kurdish society, it is what it is, and I never once had an intention to make a political movie. For example, nowhere in Iran--except for the Kurdish people--could you see a police station. Secondly, when I was younger I used to write poetry. My sister is a poet and her poetry affected me, especially when I was younger. If you go to Kurdistan, you see this poetry in the everyday life of the people. They always smile even though they have a hard life. Their situation is difficult but, despite that, they are emotional people, kind to each other, always smiling. Poetry is an emotional thing among these people.

The reality of my movie is earthshaking, huge, sad. I didn't want to show all of that directly; I felt that would be bad for the audience and too much for them to bear. I wanted to present this hard reality more smoothly. I wanted to express these difficulties but in a smooth way.

Michael Guillén: I understand. You are trying to protect us through beauty and humor.

Bahman Ghobadi: Exactly. I try to balance this harsh reality with a layer of light beauty.

Michael Guillén: All of your films tend to be journeys across borders. In Half Moon it seemed the borders were also supernatural. Am I correct?

Bahman Ghobadi: It is true that my films have always treated this subject of the crossing of borders. But I have always considered borders to be ridiculous and something that have to be questioned. It is not only a Kurdish problem, of course. In this movie you can see that everyone has problems because of these subjective borders. I consider borders to be unnatural and something I fight against. That may not specifically answer your question?

Michael Guillén: But I agree with you 100% and am satisfied with your response. It is my understanding that Half Moon is inspired by Requiem Mozart and that Mamo moreorless embodies spirit of Mozart . Can you talk a little bit about that?

Bahman Ghobadi: It is very interesting that you noticed this because that is really what I meant. Even the name Mamo in itself ... in the beginning I meant to call the character Mamozart, which in Kurdish means "my Mozart, but this was really a kind of fantasy that I had, I wanted to do something really crazy with an analogy between Mamo and Mozart because there were many fantastic views on Mozart in this movie. My problem was not so much the Western audience but the Kurdish audience itself. I do not

think they would have accepted the character if he was too much like the western Mozart. Because I did not want to hurt their feelings, I had to respect their expectation of a Kurdish movie representing the Kurdish people. So I had to remain in something more acceptable to them. Otherwise I would have made something even more crazy and deeper with a western version of Mozart.

Now that I am mentioning self-censorship, I had to do it for the Kurdish people but I also had to do it for the government. For example, I had a beautiful musical sequence where women sang but I had to self-censor it for myself because I knew it would be a problem for the government to accept it. So I cut it. The irony of it is that, even though I censored myself so badly, last week in Iran my film was banned for the very first time. The accusation was that the film was separatist, which is absolutely absurd. It is not a separatist movie at all. That is the reason why now I regret my self-censorship. I feel now that, if it had to be banned, I should have filmed it like I wanted to do in the first place.

Michael Guillén: That is disturbing to hear about, not only the ban, but your regrets. There is an old saying that death is the middle of a long life, and your meditations on death in *Half Moon* were quite profound and far reaching and seemed to situate death in a broader context. Can you talk some about Mamo's awareness of death in the movie and how you played with that throughout the movie?

Bahman Ghobadi: The relationship that Mamo has to death in the film is the very relationship I have to death myself. I am a person who is deeply afraid of death. This fear is present in my everyday life, when I am walking in the streets, when I'm working, when I go to sleep at night, and when I think of what I am going to be doing the day after, I always have this deep fear of death. Especially these days I have this very strong feeling and this very strong fear of death. For instance, when I go back to my home in Tehran I always have this premonition that something bad is going to happen, that there will be an earthquake, or maybe there will be an American attack or some bomb. I live every day with this fear. I even write it very often in my journal, in my diary, I am writing almost every day that I will die soon. That maybe I will have ten or twenty more years to live, that I will die soon.

Michael Guillén: I am disheartened to hear that and I hope it is not the truth. I hope you continue to be a master for us for many years. Perhaps you can find some solace in our American poet Wallace Stevens who wrote that death is the mother of all beauty?

Bahman Ghobadi: I wish I could also think that. It might be true, but, at the same time, this is a very deep shake that I feel in me. Just the fact of--not even death really--but just thinking there is just one or two decades left for me to make films that maybe after 20 years I will not have the strength left to make films is a real anguish to me and it prevents me from enjoying day to day life. I can not take advantage of the present moment and not feel the fear for the future.

Michael Guillén: [The translator and I looked at each other with shared concern.] This makes me very sad to hear this, Bahman. I wish you could enjoy the present and not be so frightened of the future, which is uncertain for all of us.

I think one of the things that is most complicated for Westerners to understand is the lack of gender parity in Iran and Iraq, the exclusion of women from the spiritual life of the people. The hillside village of the 1,334 exiled women singers is unquestionably one of the most indelible and unforgettable images of *Half Moon*. I know the other day in your Q&A you specified that this was not a literal village, that it was a village conceived by your imagination, but could you help me understand why women are kept from singing? Why is it considered such a crime? I just can not comprehend it.

Bahman Ghobadi: That is exactly my objective through this movie. I really meant to portray how unfair it is to keep women from singing. There are many Iranian women who are artists and for whom singing is a part of their creative expression and for whom singing adds meaning to their lives. And they are not allowed to sing. They do not have the right to go out and sing to other people and to have other men listen to them. This is something that I find unacceptable. We have never approached this subject in film before. None of us Iranian filmmakers have filmed this before. So I mean to protest and to show that status of women is unacceptable in Iran. So I have done it for the first time and I have don't think I have done it enough in this movie. I need to make another movie to talk about status of women in Iran

because it is unacceptable.

This village, it is true I said it was not a real village but it is not totally imaginary either. It is a symbolic village because we say all the time that the world has become a global village, and it is true. In fact, you could say that this village is quite symbolic of Iran. Iranian people as a whole have been taken hostage like the exiled women in the village, where they are imprisoned and they cannot sing because they cannot express themselves.

Michael Guillén: Another image from Half Moon that amazed me was to hear the sound of Niwemang, the woman singer, landing on the top of the bus. There is no way that I cannot think, within our cultural context, that she is not an angel, a supernatural being who has come to help them achieve their dream. Am I correct in reading her character as being that of a supernatural being?

Bahman Ghobadi: That is true. I meant to show her as an angel but she is kind of a mixed angel. She is an angel who comes from Earth but is at the same time celestial. She is an angel who is related to life as she finally helps them to cross the border into Iraq but she is also an angel of death as she guides Mamo to his death. So she is an ambiguous angel. I meant to show this figure as an angel but Hesho, the first singer, she is also a kind of angel. I wanted to show that, when you see her hiding beneath the floorboards of the bus, it is exactly as if she is in a coffin and dying too. The message that she left to Mamo is in some ways an implication that she is daughter of Mamo. Her character is also a mysterious character who has also something to do with the angelic. That is because I consider both these women as angels because I consider that women in general are angels.

Further, these women who are artists I consider to be angels for two reasons. Because they are artists and because they are women. I meant to make this film as a tribute to women artists in Iran.

Michael Guillén: To wrap up then, Bahman, I just want you to know that every day I will pray that you are safe from violence and that death will leave you alone so that you can create more of your beautiful films for us for many years to come.

[His smile is radiant and I feel bathed in the mirthful light of his eyes.]

Half Moon - opmerkingen van de regisseur

Niwemang betekent halve maan

"Niwemang betekent halve maan in het Koerdisch. De titel verwijst naar het filmverhaal over Koerdistan dat half zichtbaar en half verborgen is. Ik hoop dat het publiek wanneer ze naar de film kijkt wordt verleid om uit te reiken naar het verborgen gedeelte van... Daarnaast is Niewmang ook een weinig voorkomende Koerdische naam en de naam van een personage in *Half Moon*."

Iraans Koerdistan

"Half moon is opgenomen in het Iraanse Koerdistan, vlakbij de Iraakse grens. Een paar korte scènes zijn echter wel opgenomen in Irak. Onder 'Koerdistan' wordt over het algemeen de gebieden in het oosten van Turkije, noord-west Irak, noord-west Iran en Syria verstaan. Maar de Koerdische mensen erkennen deze grenzen niet. Er zijn ongeveer 40 miljoen Koerden over de hele wereld, met name in Iran, Irak, Turkije en Syrie. Samen vormen ze één van de grootste ethnische groepen zonder een erkende staat of een officieel geografisch gebied."

Komedie en tragedie

"Ik heb veel tragedie gezien in mijn leven. Het zit dan ook diep in me geworteld. Maar ik hou er niet van om alleen maar films te maken met zielige verhalen, daarom voeg ik komedie toe. Ik hou ervan om komedie en tragedie met elkaar te mixen en gebruik dit als model voor mijn films. Deze combinatie van komedie en tragedie is de essentie van het leven van de Koerden. De Koerden hebben door de jaren zoveel tragedie meegemaakt. Om hier tegen te vechten, zoeken ze onderdak in humor en muziek. Dit helpt hen door moeilijke tijden heen, het heeft hen hoop voor een andere bestemming dan bitterheid."

Koerdische personage

"De karakters in *Half Moon* zijn gebaseerd op mensen die ik me herinner uit mijn kindertijd. Ze zijn erg gepassioneerd en emotioneel. De persoonlijkheden van echte mensen die ik heb ontmoet hebben mij geïnspireerd bij het ontwerpen van mijn filmpersonages. Op dezelfde manier heb ik de meeste atmosferen uit mijn films ervaren... Het grootste gedeelte van de cast bestaat uit wat men non-professionals noemt. In Koerdistan hebben we geen opgeleide acteurs en geen gevestigde filmindustrie. Daardoor moet ik altijd lang en goed zoeken naar mijn cast. Maar ondanks dat ik geen gebruik maak van professionele acteurs, werk ik met hen alsof ze wel echte professionele acteurs zijn. Ik regisseer hen op dusdanige wijze dat ze totaal één kunnen worden met hun karakters."

Openingsscène

"Hanengevechten zijn redelijk gebruikelijk in Koerdistan. Normaal gesproken vinden ze plaats in het weekend. Voor veel mensen is dit een soort entertainment. Ik heb sterke herinneringen uit mijn kindertijd aan hanengevechten; ik heb er veel gezien. *Half Moon* begint met een opgezet hanengevecht met veel toeschouwers. Ik wilde deze extreem andere atmosfeer en ervaring met het publiek delen. Het hanenvechten draait allemaal om gokken, net zoals de reis die de oude muzikant Mamo en zijn zoons zullen gaan maken. De scène dient ook als een goede introductie voor hanenvechter Kako, die een groot bewonderaar is van Mamo en die uiteindelijk zal dienen als buschauffeur voor de reis."

Mamo, de oude muzikant

"Ik ken veel mensen zoals Mamo. Hij en zijn zonen zijn standaard Koerdische karakters. Overal in Koerdistan vind je muzikanten als hen. Mamo heeft verschillende decennia een onderdrukt leven geleid. In *Half Moon* wil Mamo genieten van de ervaring van zijn vrijheid en het spelen van zijn favoriete muziek. Eigenlijk is dit een onmogelijke missie voor hem, maar de reis met zijn zonen is er één van liefde zowel voor het thuisland als voor de muziek."

Hesho, de hemelse stem

"De zangeres Hesho uit *Half Moon* staat voor de ontelbare onderdrukte vrouwen die geen recht hebben om te mogen zingen. In Iran is het verboden om solo te zingen in het bijzijn van mannen. Er zijn maar een paar plaatsen waar vrouwen mogen zingen en dan enkel voor een vrouwelijk publiek. Hesho's 'hemelse' stem is een eerbetoon aan alle vrouwelijke Koerdische zangeressen... In *Half moon* is Hesho

samen met 1334 andere zangeressen verbannen naar een magisch bergdal. Deze plek is niet echt, maar komt uit mijn verbeelding. Ook is het een eerbetoon aan alle vrouwelijk Iraanse zangeressen die niet mogen zingen voor een publiek en zijn verbannen naar hun eigen huizen... De stem van de vrouwelijke zangeres in *Half Moon* komt van een studente van componist Hossein Alizadeh, één van de meest beroemde muzikanten van Iran."

Koerdische muziek

"Ondanks de verschillen tussen de verschillende geografische regio's, speelt muziek een belangrijk onderdeel in de solidariteit tussen de Koerden. Er is geen enkele Koerd die niet kan zingen of een instrument kan bespelen. Net zoals er geen enkele Koerd te vinden is die geen dierbaar persoon heeft verloren door de oorlog of door onderdrukking. De Koerden zijn bijna vergiftigd door hun lot. Muziek is dé manier voor hen om dit te overstijgen. Ik hou van muziek, vooral van Koerdische muziek. Ik kan niet leven, eten, rusten, denken of schrijven zonder muziek. Thuis ben ik altijd aan het zingen. De ideeën voor mijn films ontstaan meestal wanneer aan het luisteren ben naar muziek."

Mozart's requiem

"Mozart's dodenmis was het pad dat me ertoe leidde om deze film te maken. Tijdens het schrijven en produceren bleef ik denken over zowel Mozart als Mamo aan het eind van hun leven. Voor mij ligt het gevoel van de requiem heel dicht bij het Koerdische spokende landschap. Tijdens het draaien van de film luisterde ik in mijn vrije tijd vaak naar Mozart's muziek. Ik vond het een goed idee om van Mamo een soort van Koerdische Mozart te maken. Ik hoop dat ik die droom heb waargemaakt en Mamo's geest dicht bij Mozart heb gebracht... iets om even over na te denken: Terwijl wij in 2006 de 250ste verjaardag van Mozart vieren, is het in mijn land nog steeds verboden voor vrouwen om te zingen."

Bahman Ghobadi *schrijver en regisseur*

Bahman Ghobadi is met slechts drie speelfilms op zijn naam één van werelds meest belovende en interessante regisseurs geworden. De Koerdisch Iraanse regisseur is het gelukt om films te maken in de meest uitdagende omstandigheden. Zijn films die zich centreren rond het Koerdische leven zijn shockerend en realistisch, maar hebben vaak ook hoop en humor in zich. Ghobadi is geboren in 1969 in Baneh in Iran en studeerde film in Tehran. Ghobadi heeft gewerkt als industrieel fotograaf en schoot zijn eigen korte films in 8mm en op video. Tussen 1995 en 1999 kreeg hij voor zijn korte films (*God's Fish*, *Again Rain with the melody*, *This man has arrived*, *Life in Fog*) veel prijzen en dit opende nieuwe deuren voor hem. In 1999 werkte hij als assistent-regisseur voor Abbas Kiarostami en filmde hij zijn debuutfilm: *A Time for Drunken Horses* die de Gouden Camera won op het Cannes Film Festival. In 2004 won hij de Gouden Schelp op het San Sebastian Internaal Film Festival voor *Turtles can Fly*.

New Crowned Hope

Bahman Ghobadi's *Half Moon* is onderdeel van de New Crowned Hope serie. Het New Crowned Hope festival was een initiatief van en werd gefinanciëerd door Wenen in kader van het Wiener Mozartjahr 2006, die de artistieke regisseur Peter Sellars de vrijheid gaf om een nieuwe invulling te geven aan de 250ste verjaardag van de Oostenrijkse componist. In plaats van het creëren van werk over of door Mozart, heeft Sellars aan hedendaagse internationale artiesten uit de muziek-, theater-, dans-, architectuur-, visuele kunst- en filmwereld de opdracht gegeven om compleet nieuwe werken te maken. Het doel van het New Crowned Hope festival is om Mozart's thema's zowel als inspiratiebron en als springplank voor hedendaagse werken te gebruiken om te reflecteren op onderwerpen van deze nieuwe eeuw. Met uitvoerende producenten als Simon Field en Keith Griffiths van Illuminations Films, heeft Peter Sellars zeven filmregisseurs uit niet-wersterse culturen de opdracht gegeven om deel te nemen aan New Crowned Hope.

Half Moon - Koerden

 Kaart van door Koerden bewoonde gebieden (The General Libraries, University of Texas, Austin)

De Koerden zijn een volk, met meerdere dialecten verspreid over verschillende landen, met een populatie van ongeveer 40 miljoen mensen (het precieze aantal is niet zeker) dat in het Midden-Oosten woont. Tegenwoordig verblijven er naar schatting 5 miljoen Koerden in Europa. De Koerden wonen o.a. in Turkije, Syrië, Irak, Iran en in de vroegere Sovjet Unie. Het is een van de volkeren die een eigen taal, het Koerdisch, en cultuur hebben, maar geen eigen staat. De Koerden in Irak bezitten wel een autonome en federale staat, semi-onafhankelijkheid. Aan het begin van de 20e eeuw, toen het Ottomaanse Rijk werd opgedeeld was in het Verdrag van Sèvres autonomie voor de Koerden voorzien, met de mogelijkheid tot onafhankelijkheid na enkele jaren. Hiervan is niets terecht gekomen, door de opstand van Turkse patriotten onder leiding van Atatürk waardoor het verdrag nooit rechtsgeldig werd. De Vrede van Lausanne in 1923, die de grenzen van het moderne Turkije vastlegde, repte met geen woord over de Koerden. De herkomst van de Koerden is niet geheel duidelijk, wel duidelijk is dat het om een Europese groep gaat, mogelijk zijn zij ook verwant aan de Meden uit de Oudheid. Hun taal, het Koerdisch, is een Indo-Europese taal, net als het Iraans.

Geloof

Meer dan 90% van de koerdische bevolking is islamitisch, 5% is christen of Yezidi. In de 7^e eeuw hebben de meeste Koerden zich bekeerd tot de Soennietische stroom van de islam. Volgens velen hadden de koerden vroeger Zoroastrisme als geloof, vandaar de zon in hun vlag, volgens anderen heeft het niks met de zoroastriërs te maken maar alleen met norooz, het Perzische nieuwjaar.

De huidige situatie

De meeste Koerden zijn moslim maar er is ook een christelijke en zelfs een zeer kleine joodse minderheid. Het streven te komen tot een Koerdische staat, "Koerdistan", wordt door diverse landen gezien als bedreiging van de integriteit van hun grondgebied en de stabiliteit van deze staten. Want een toestemming in het Koerdische streven naar onafhankelijkheid zou betekenen dat landen als Turkije, Syrië, Iran, en Irak grondgebied zouden moeten afstaan en tevens zouden andere volkeren in deze landen ook wel eens soortgelijke eisen gaan stellen zodat het hele middenoosten uiteen zou kunnen vallen in kleine staatjes. Bovendien staan ook niet alle inwoners van de gebieden achter afscheiding zodat het niet waarschijnlijk is dat de regeringen van deze landen zullen instemmen met het vrijwillig afstaan van grondgebied en een herdefiniëring van de landsgrenzen.

Turkije

In Turkije, worden de Turken en Koerden als broers beschouwd. Bij de oprichting van de staat Turkije sloot Atatürk een verbond met de Koerden om zo de Armenen en Grieken te verjagen, dan wel uit te roeien. Vanaf 1924 probeerde Atatürk hen echter te onderdrukken, daar ze niet pasten binnen zijn ideaal van een "Turkse natiestaat", waarbinnen alleen "Turken" woonden. De Koerden werden door hem tot "bergturken" verklaard en hij liet het parlement een deportatiewet ondertekenen die ervoor moest zorgen dat ze werden verspreid over het land. In de grondwet wordt tot op heden geen melding gemaakt van Koerden. Sommige Koerden zijn op hogere posities geplaatst, zoals Ismet İnönü (oud-premier en president van Turkije) en Bülent Ecevit (oud premier van Turkije), daarnaast zijn er talloze andere Koerden die "nog steeds" op hogere posities blijven functioneren. In Turkije, zijn er Koerden die zichzelf ook beschouwen als de broers van de Turken, maar er zijn ook Koerden die streven naar een onafhankelijke staat zoals de Koerdische afscheidingsbeweging (PKK). In Turkije is al jaren de Koerdische afscheidingsbeweging (PKK) actief, die ontstond als gevolg van het harde repressieve beleid van de Turkse generaal Kenan Evren begin jaren '80. De strijd tussen de Turkse leger heeft al vele levens gekost, aan beide kanten, en over en weer worden talloze wreedheden begaan. Tussen 1984 en 1999 stierven hierbij ruim 30.000 mensen en werden door het Turkse Leger meer dan 3000 dorpen van de kaart geveegd.

Irak

In het noorden van Irak werden opstandige Koerden onder het bewind van Saddam Hoessein zelfs met gifgas bestookt, onder andere in het plaatsje Halabja. De westerse verontwaardiging hierover was op het moment nog niet overweldigend aangezien Saddam toen door het westen werd bewapend en gesteund tegen Iran. De Nederlander Frans van Anraat werd in 2005 tot vijftien jaar cel veroordeeld wegens medeplichtigheid aan deze oorlogsmisdaden. Hij leverde Saddam willens en wetens de materialen voor de vervaardiging van deze chemische wapens. In 1988 werden er nog 182.000 koerden vermoord en 4000 dorpen met de grond gelijk gemaakt. Dat jaar was het meest donkere jaar voor de Koerden.

Iran

In veel landen, zoals Nederland en België, wonen Koerdische vluchtelingen. In Nederland leven momenteel ongeveer 41.000 Koerden. In de roman *De paria van Sabalan* van Jan H. Veldman wordt de Koerdische kwestie beschreven. De beroemdste Koerd was Saladin.

Bron: wikipedia.nl

Half Moon - prijzen

The Golden Shell

The 54th San Sebastian Film Festival (Spanje / Espagne 2006)

The Best Director of Photography Award

The 54th San Sebastian Film Festival (Spanje / Espagne 2006)

The Jury Award (FIPRESCI) for the Best Screenplay

The 54th San Sebastian Film Festival (Spanje / Espagne 2006)

